

تمرین‌های گام به گام شطرنج

جیب هفتم

دوره‌ی آمادگی ۱

سیامک آزادواری

تمرین‌های گام به گام شطرنج

دوره آمادگی ۱

ACHMAZ

سیامک آزادواری

فروشگاه تخصصی شطرنج

WWW.ACHMAZSTORE.IR

این کتاب به منظور آشنایی با بازی شطرنج و یادگیری اصول اولیه بازی تهیه شده است.

سرشناسه: آزادواری، سیامک، ۱۳۴۸ - عنوان و نام پدیدآورنده: تمرین‌های گام به گام شطرنج
 دوره آمادگی ۱ / سیامک آزادواری ■ مشخصات نشر: تهران، شباهنک، ۱۳۸۹ ■ مشخصات
 ظاهری ۲۲۰ ص، مصور، نمودار.
 ISBN 978-600-130-018-9

■ وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
 ■ موضوع: شطرنج - راهنمای آموزشی ■ موضوع: شطرنج - مسئله و تمرین
 ■ رده‌بندی کنگره: ۱۳۸۹ ت ۸ ۱۴۴۰ / ۱۴ GV ■ رده‌بندی دیویی: ۷۹۴/۱۰۷
 ■ شماره کتابشناسی ملی: ۲۱۷۱۵۳۰

انتشارات شباهنک

تمرین‌های گام به گام شطرنج دوره آمادگی ۱

فروشگاه تخصصی شطرنج

سیامک آزادواری

ابوالقاسم نجیب

محسن مالکی

هنرگرافیک

۱۳۹۶

جمالی

شکیب

جلد ۳۰۰۰

۹ - ۰۱۸ - ۱۳۰ - ۶۰۰ - ۹۷۸

۹۵۰۰ تومان

تألیف

ویراستار

طرح جلد

لیتوگرافی

چاپ هفتم

چاپخانه

صحافی

شمارگان

شابک

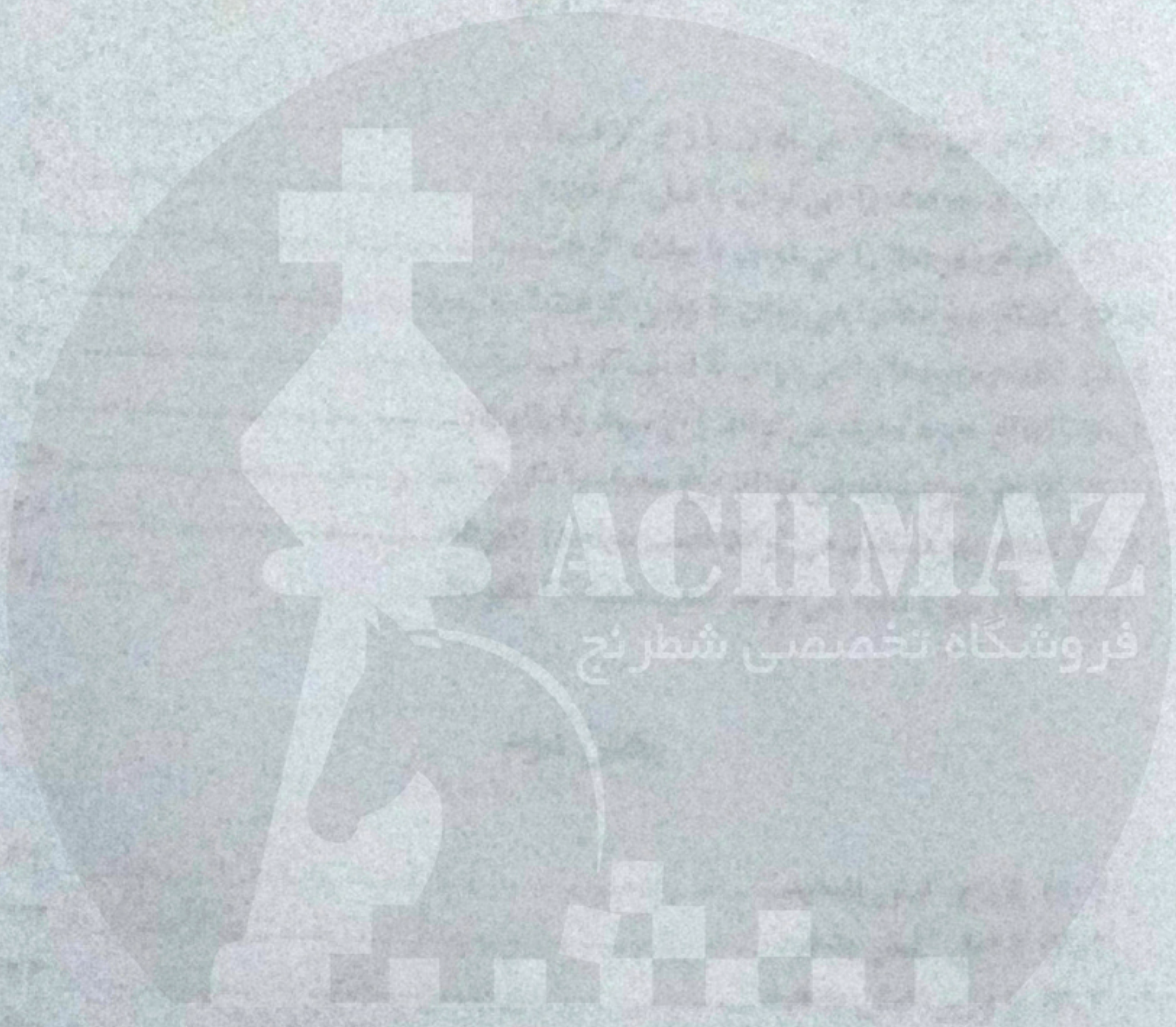
قیمت

خیابان انقلاب، خیابان فروردین، ساختمان ناشران، پلاک ۲۷۳، تلفن ۶۶۹۵۳۶۰۹-۱۰
 خیابان انقلاب، خیابان شهدای ژاندارمری، پلاک ۴۹
 تلفن ۶-۶۶۹۶۴۲۳۵ فاکس ۶۶۴۶۰۳۶۵

فروشگاه فروردین
 دفتر مرکزی

کلیه حقوق چاپ، نشر و توزیع این اثر متعلق به مؤلف می‌باشد.

به نام آنکه جان را فکرت آموخت

WWW.ACHMAZSTORE.BR

فروشگاه تخصصی شطرنج

تقدیم به

همسر و فرزندانم

که وقت آنها را صرف تألیف این اثر کردم

بخش اول

- ۱۴ ۱-۱) کدام مهره‌ها را می‌توان با رخ گرفت؟
- ۱۶ ۲-۱) کدام مهره‌ها را می‌توان با فیل گرفت؟
- ۱۸ ۳-۱) کدام مهره‌ها را می‌توان با پیاده گرفت؟
- ۲۰ ۴-۱) کدام مهره‌ها را می‌توان با وزیر گرفت؟
- ۲۲ ۵-۱) کدام مهره‌ها را می‌توان با اسب گرفت؟
- ۲۴ ۶-۱) کدام مهره سفید می‌تواند رخ سیاه را بگیرد؟
- ۲۵ ۷-۱) کدام مهره سیاه می‌تواند رخ سفید را بگیرد؟
- ۲۶ ۸-۱) کدام مهره سفید می‌تواند اسب سیاه را بگیرد؟
- ۲۸ ۹-۱) کدام مهره سیاه می‌تواند اسب سفید را بگیرد؟

فروشگاه تخصصی شطرنج

بخش دوم

- ۳۲ ۱-۲) با رخ کیش بدهید
- ۳۳ ۲-۲) با فیل کیش بدهید
- ۳۴ ۳-۲) با وزیر کیش بدهید
- ۳۵ ۴-۲) با اسب کیش بدهید
- ۳۶ ۵-۲) به شاه سیاه کیش بدهید
- ۳۷ ۶-۲) به شاه سفید کیش بدهید
- ۴۰ ۷-۲) سیاه چگونه رفع کیش کند؟
- ۴۲ ۸-۲) سفید چگونه رفع کیش کند؟
- ۴۴ ۹-۲) مات در یک حرکت

بخش سوم

- ۱۱۲ ۱-۳) آیا شاه سیاه مات شده است؟
- ۱۲۲ ۲-۳) آیا شاه سفید مات شده است؟

بخش چهارم

- ۱۳۴ (۱-۴) ♔ وزیر سفید در کدام خانه قرار بگیرد تا شاه سیاه مات شود؟
 ۱۳۹ (۲-۴) ♔ وزیر سیاه در کدام خانه قرار بگیرد تا شاه سفید مات شود؟
 ۱۴۴ (۳-۴) ♚ رخ سفید در کدام خانه قرار بگیرد تا شاه سیاه مات شود؟
 ۱۴۸ (۴-۴) ♚ رخ سیاه در کدام خانه قرار بگیرد تا شاه سفید مات شود؟

بخش پنجم

- ۱۵۴ (۱-۵) کدام خانه‌ها زیر ضرب مشترک رخ و فیل قرار دارند؟
 ۱۵۸ (۲-۵) کدام خانه‌ها زیر ضرب مشترک وزیر و رخ قرار دارند؟
 ۱۶۲ (۳-۵) کدام خانه‌ها زیر ضرب مشترک وزیر و فیل قرار دارند؟
 ۱۶۵ (۴-۵) کدام مهره‌های سیاه زیر ضرب مهره‌های سفید قرار دارند؟
 ۱۶۹ (۵-۵) کدام مهره‌های سفید زیر ضرب مهره‌های سیاه قرار دارند؟

فروشگاه تخصصی شطرنج

بخش ششم

- ۱۷۴ (۱-۶) مات در دو حرکت با وزیر
 ۱۸۳ (۲-۶) مات در دو حرکت با وزیر و فیل
 ۱۸۷ (۳-۶) مات در دو حرکت با وزیر و اسب
 ۱۹۲ (۴-۶) مات در دو حرکت با وزیر و رخ
 ۱۹۶ پاسخ تمرین‌ها

پیشگفتار

پس از چاپ کتاب «آموزش شطرنج به کودکان» و استفاده از آن در مهد کودکها، مدارس و آموزشگاهها و با توجه به تجربه حاصل از تدریس کتاب مذکور توسط مربیان محترم شطرنج کشور، دوره آمادگی را بازنگری کردم. در نتیجه دوره آمادگی در دو مرحله (۱ و ۲) تهیه گردید.

کتاب حاضر تمرینهای دوره آمادگی ۱ می باشد که در ۶ بخش (۱۰۶۲ تمرین) تنظیم شده است.

بخش اول: تمرینهای این بخش مخصوص نوآموزانی است که روش حرکت و گرفتن با مهره های مختلف را آموزش دیده اند.

بخش دوم: تمرینهای این بخش مخصوص نوآموزانی است که مفهوم کیش، راههای رفع کیش و همچنین مفهوم مات را آموزش دیده اند.

بخش سوم: تمرینهای این بخش کمک می کند تا مفهوم مات و راههای رفع کیش در ذهن نوآموزان بهتر جا بیفتد و آنها وادار شوند در ذهن خود مهره را در خانه های مختلف قرار بدهند تا امکان مات یا رفع کیش را بررسی کنند.

بخش چهارم: تمرینهای این بخش قدرت تجسم را افزایش می دهد و همچنین راههای رفع کیش و مفهوم مات مرور می شود.

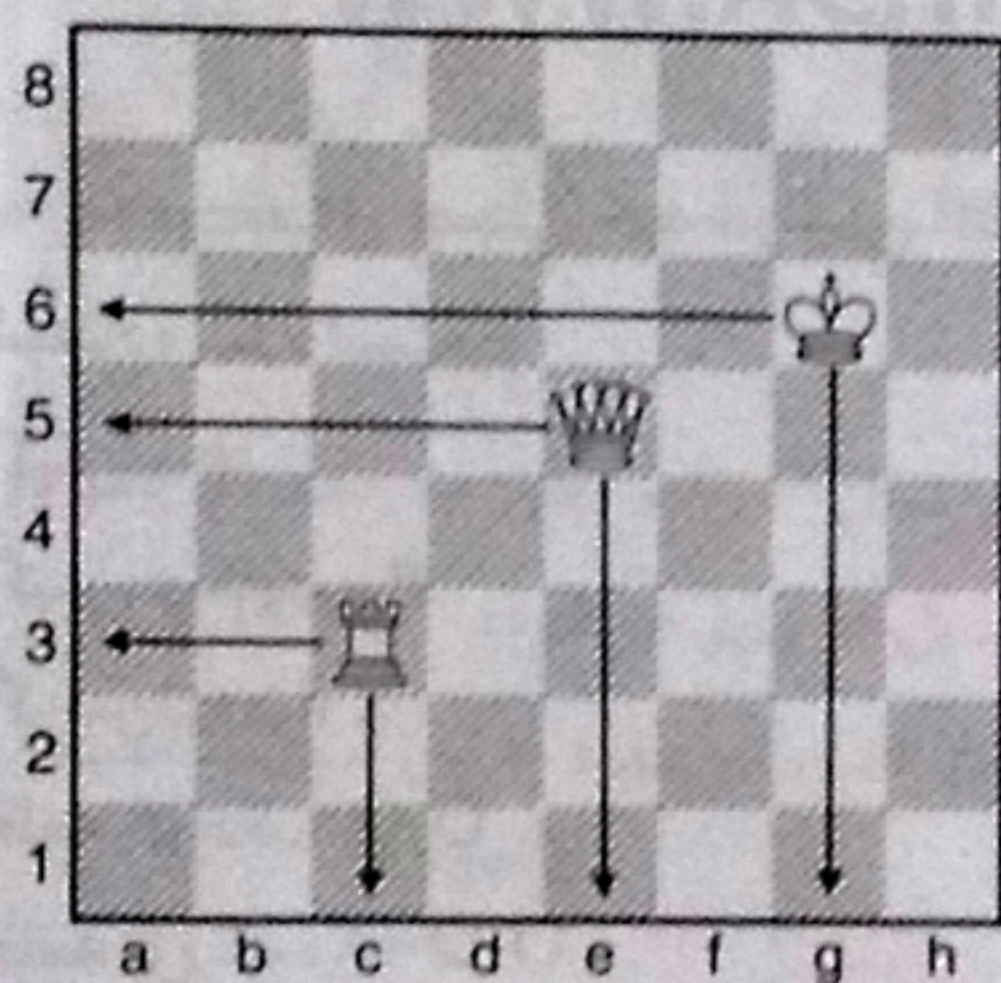
بخش پنجم: اغلب نوآموزان به همکاری مهره ها با یکدیگر اهمیت نمی دهند.

تمرینهای این بخش توانایی نوآموزان را برای استفاده از دو مهره در حمله افزایش می دهد. همچنین مفهوم زیر ضرب بودن یک مهره و توجه به تهدید گرفته شدن مهره ها نیز مرور می شود.

بخش ششم: در این بخش ساده ترین نوع تمرینهای دو حرکتی ارائه شده اند. در تمرینهای این بخش نوآموزان وادار می شوند محاسبه ذهنی را یک حرکت افزایش دهند. همچنین اغلب تمرینها نوعی همکاری آموزنده مهره ها را نشان می دهد که از نظر آشنایی با الگوهای ماتی نیز مفید می باشند.

نوآموزان باید هر روز تعدادی از تمرینهای این کتاب را حل کنند.

برای استفاده از کتاب، یادگیری نام خانه ها و روش ثبت حرکات در کتاب ضروری است. برای تعیین نام خانه های صفحه، از حروف و اعدادی که در حاشیه صفحه قرار دارند استفاده می کنیم. محل تلاقی یک حرف و یک عدد (یک ستون و یک عرض) نام یک خانه را مشخص می کند.

● نوبت با سیاه:

(الف) روش ثبت حرکت سوارها

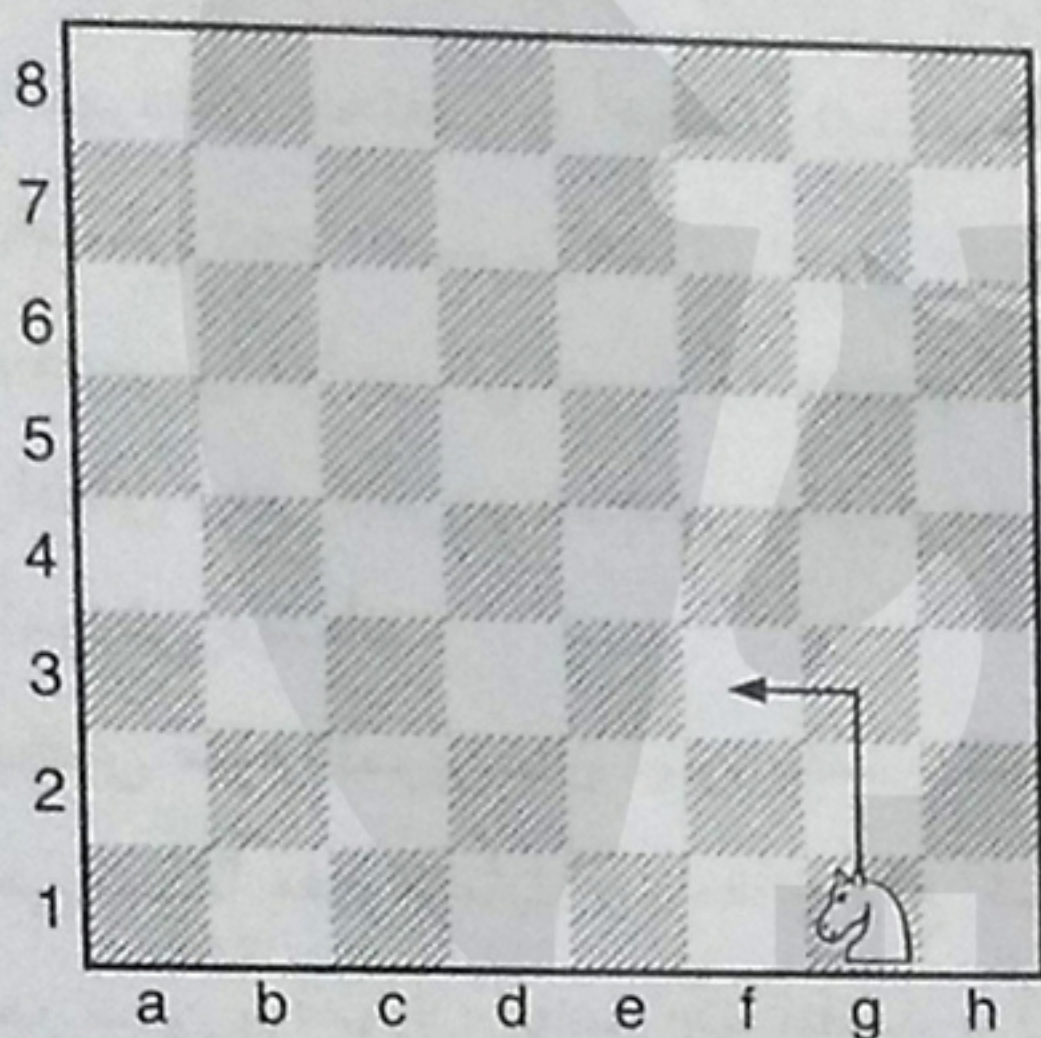
(شاه، وزیر، رخ، فیل، اسب)

برای ثبت حرکت سوار، علامت اختصاری آن سوار همراه با نام خانه‌ای که به آنجا رفته ثبت می‌شود. در شکل ۳ اسب از خانه g1 به

f3 می‌رود: 1.Nf3

با توجه به اینکه در این کتاب از تصویر مهره استفاده شده است این حرکت به این صورت

ثبت شده است: 1.♘f3

(۳)

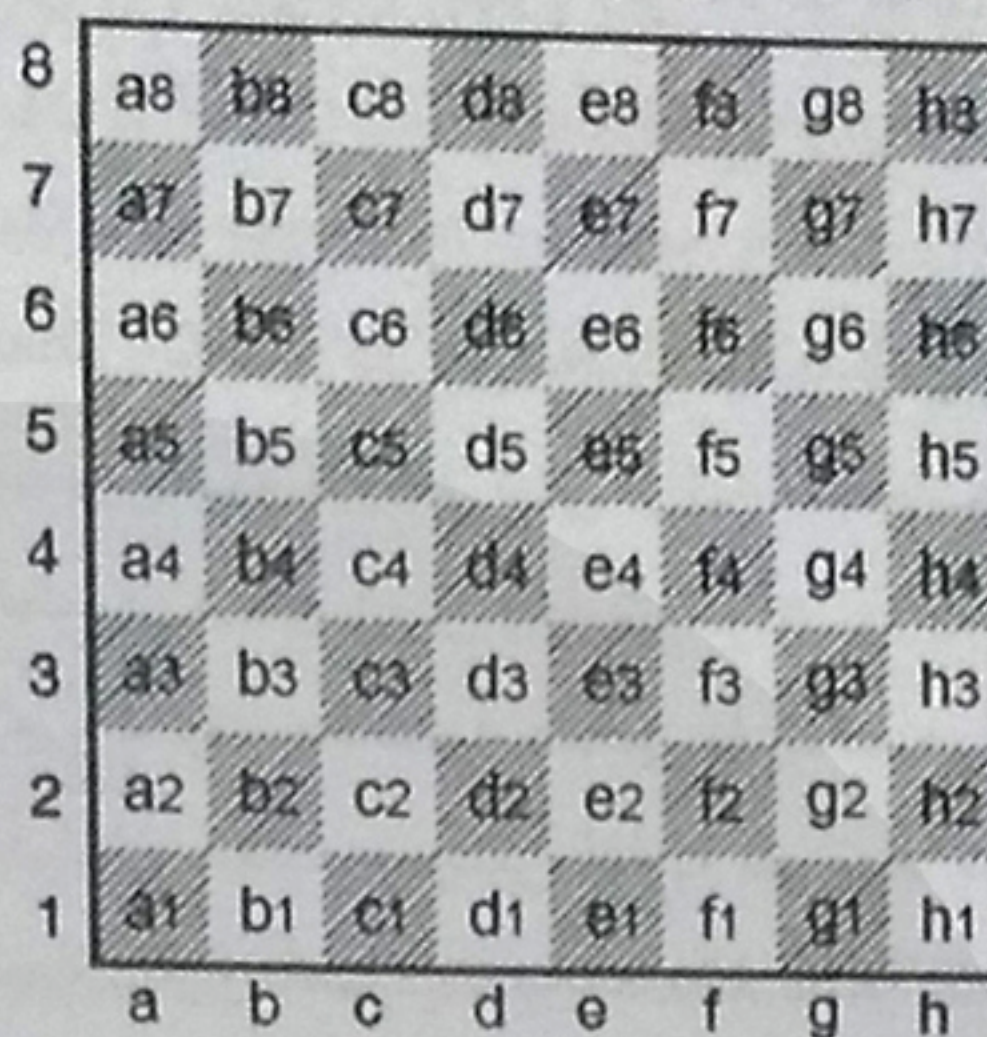
(ب) روش ثبت گرفتن با سوارها
(شاه، وزیر، رخ، فیل، اسب)

وقتی یک سوار مهره حریف را می‌گیرد ابتدا علامت اختصاری آن سوار، سپس علامت ضربدر و بعد نام خانه‌ای که مهره گرفته شده در آن قرار داشته ثبت می‌شود.

در شکل ۴ وزیر سفید اسب سیاه را که در

خانه f5 قرار دارد می‌گیرد: 1.Qxf5

در شکل ۱ رخ در خانه c3، وزیر در خانه e5 و شاه در خانه g6 قرار دارد.

(۲)

در شکل ۲، نام هر یک از خانه‌ها نوشته شده است.

تصویر و علامت اختصاری مهره‌های شطرنج:

نام مهره	تصویر مهره (سفید و سیاه)	علامت اختصاری (در زبان انگلیسی)
شاه	 	K
وزیر	 	Q
رخ	 	R
فیل	 	B
اسب	 	N
پیاده	 	P

* علامت‌های اصلی که در این کتاب استفاده شده است:

کیش: +

کیش و مات: #

گرفتن (زدن): x

قلعه کوچک: O-O

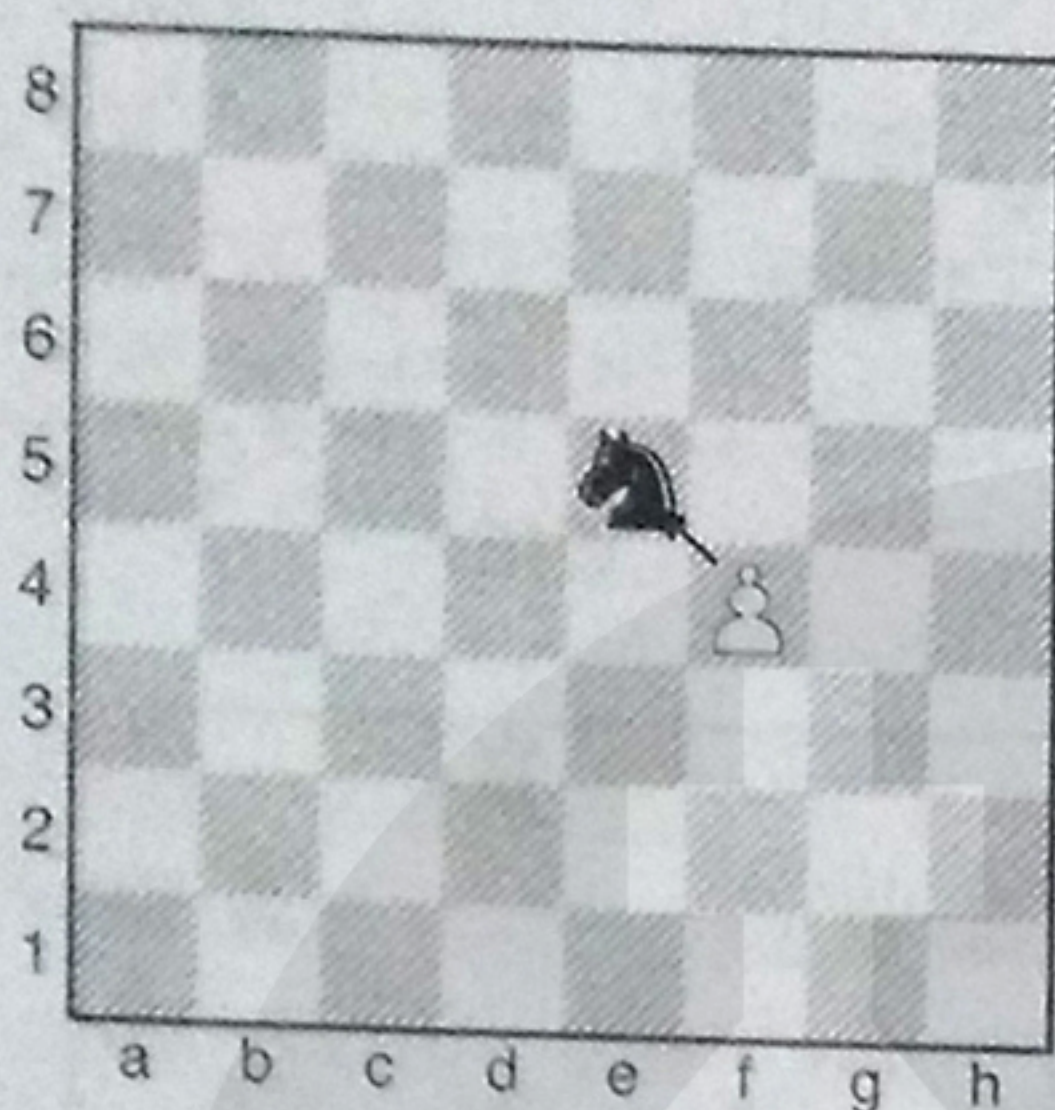
قلعه بزرگ: O-O-O

نوبت با سفید: ○

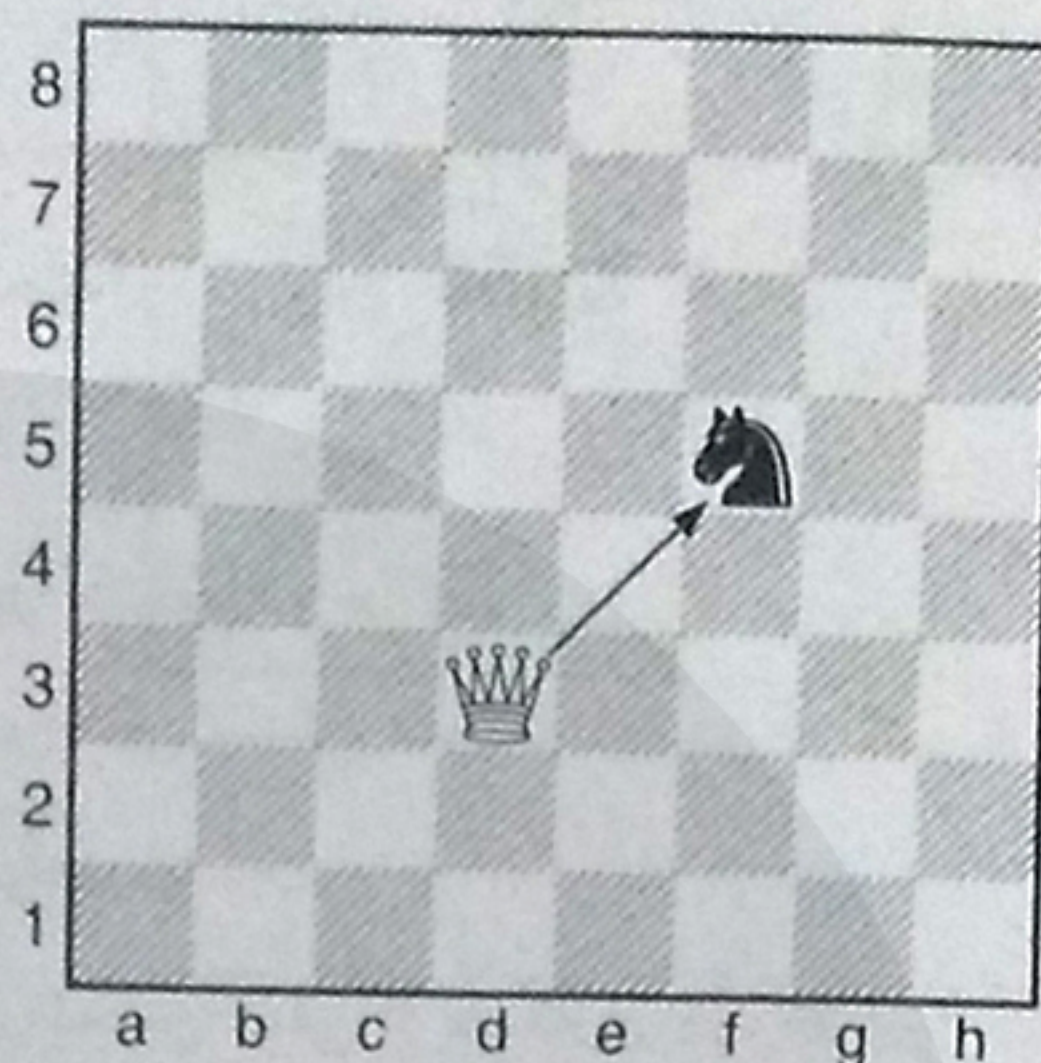
ثبت تصویری مهره به این صورت است:

1. ♔xf5

در شکل ۶ پیاده سفید اسب سیاه را که در خانه e5 قرار دارد می‌گیرد: **1.fxe5**

(۶)

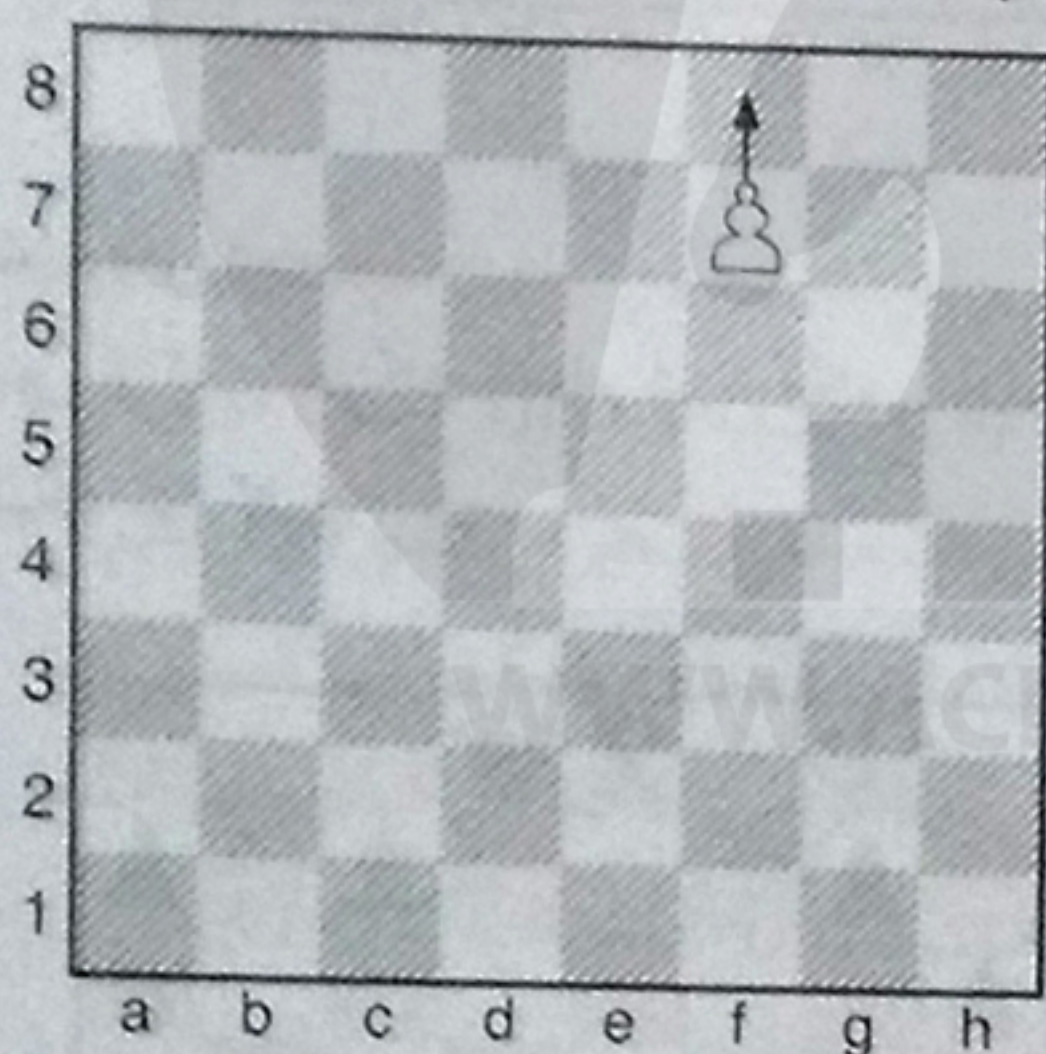

(۴)

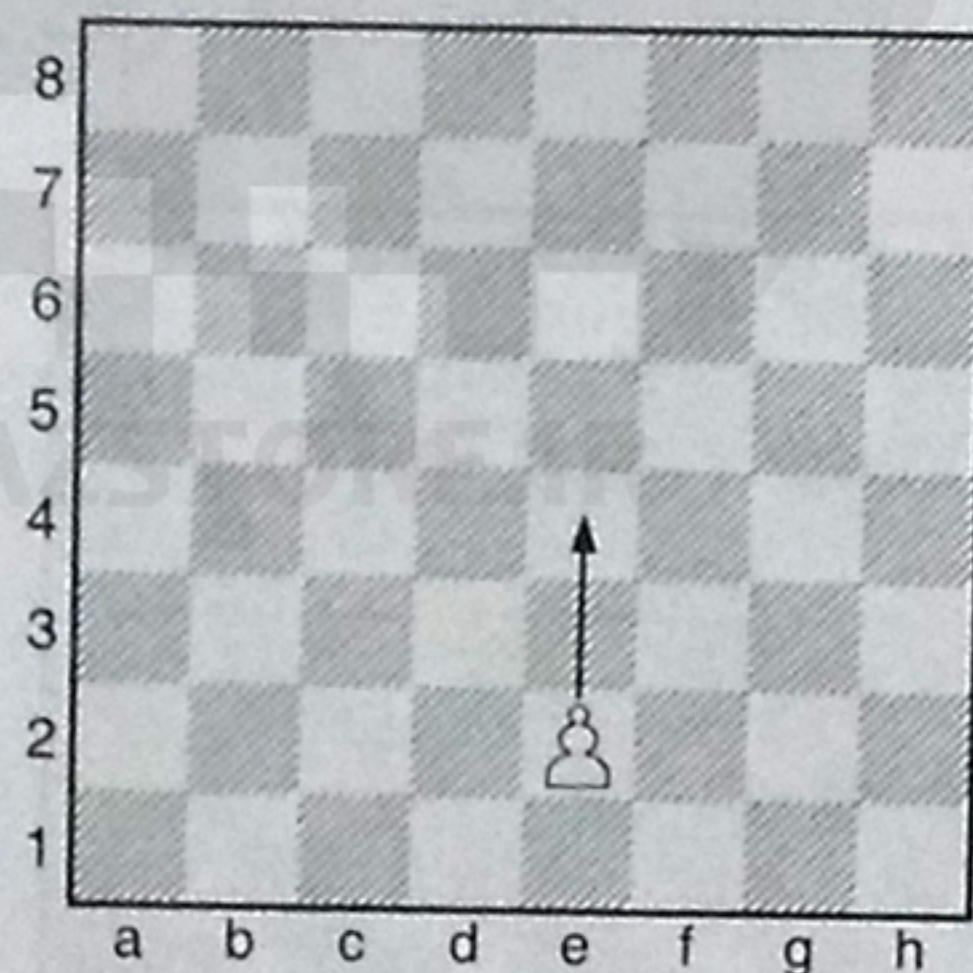
ث) روش ثبت ترفیع پیاده
وقتی پیاده‌ای به آخرین عرض می‌رسد ابتدا نام آن خانه، سپس علامت مساوی و بعد تصویر مهره جدید ثبت می‌شود.

پ) روش ثبت حرکت پیاده
برای ثبت حرکت پیاده فقط نام خانه‌ای که پیاده در آنجا قرار می‌گیرد ثبت می‌شود.
در شکل ۵ پیاده سفید به خانه e4 می‌رود:

1.e4

(۷)

(۵)

در شکل ۷ پیاده سفید به خانه f8 می‌رود و

تبدیل به وزیر می‌شود: **1.f8=Q**

ثبت تصویری مهره به این صورت است:

1.f8=♔

ت) روش ثبت گرفتن با پیاده

برای ثبت گرفتن با پیاده، ابتدا نام ستونی که پیاده در آن قرار گرفته، سپس علامت ضربدر و بعد نام خانه‌ای که مهره گرفته شده در آن قرار دارد ثبت می‌شود.

در شکل ۹ وزیر سفید به خانه g5 می رود

و شاه سیاه را مات می کند:

1.Qg5 #

ثبت تصویری این حرکت به این صورت

1. ♕g5#

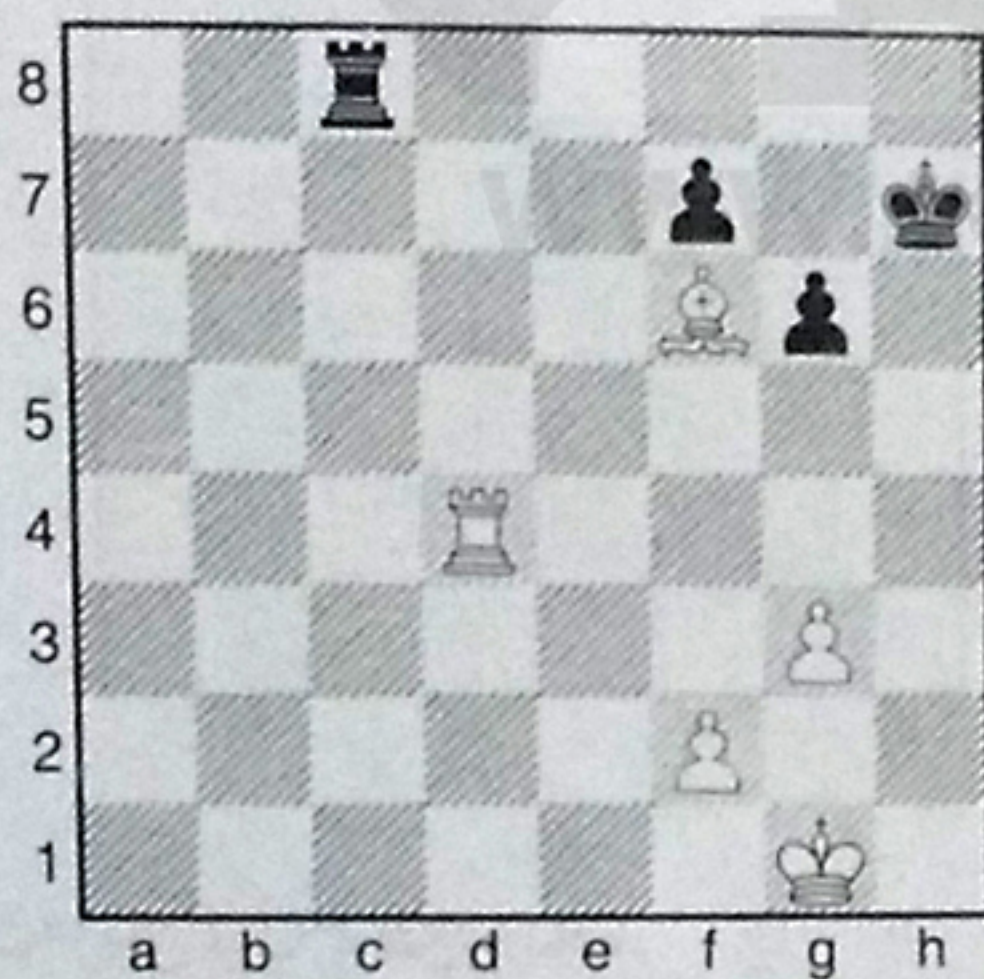
است:

ج) مات در دو حرکت

در بخش شش شش مات‌های دو حرکتی ارائه خواهد شد.

هر تمرین نوعی از همکاری مهره‌ها را نشان می‌دهد که در نهایت منجر به یک الگوی ماتی خواهد شد. الگوی ماتی صحنه نهایی مات می‌باشد و هر شطرنج‌باز باید با انواع الگوهای ماتی آشنا باشد.

در شکل ۱۰ نوبت حرکت با سفید است.

(۱۰) ○

1. ♖h4+ ♔g8 2. ♖h8#

ج) روش ثبت کیش

پس از ثبت حرکت انجام شده، علامت کیش

را اضافه می کنیم

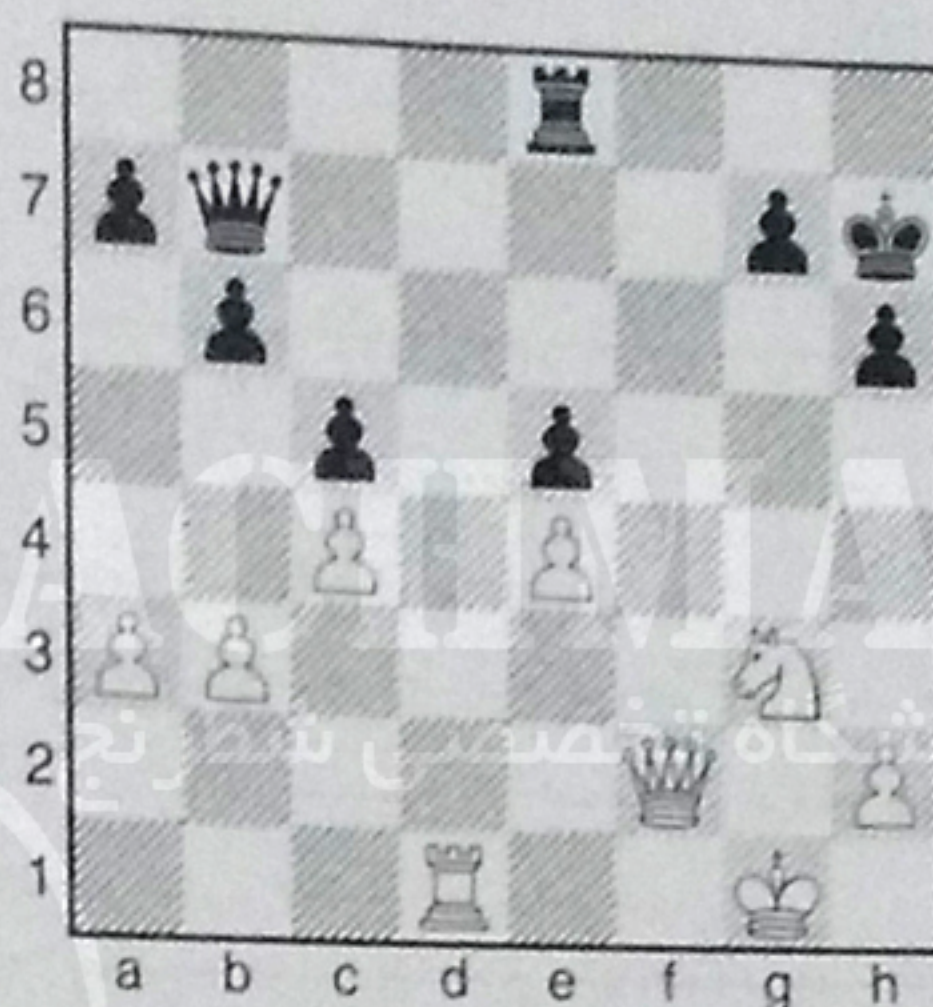
در شکل ۸ وزیر سفید به خانه f5 می رود

و به شاه سیاه کیش می دهد:

1.Qf5+

ثبت تصویری مهره به این صورت است:

1. ♕f5+

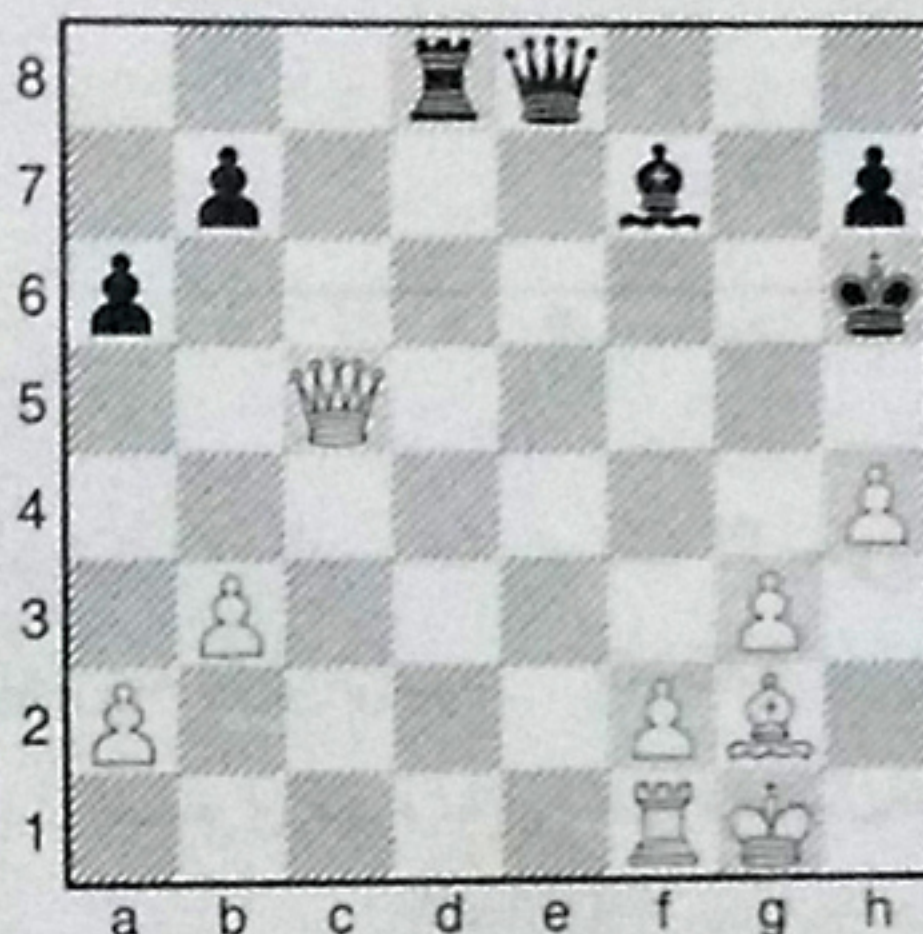

(۸)

ث) روش ثبت مات

پس از ثبت حرکت انجام شده علامت مات را

اضافه می کنیم:

(۹)

سپاسگزاری

از ویراستار این کتاب، دوست گرامی استاد ابوالقاسم نجیب داور بین‌المللی و مربی درجه یک کشور که تجربه گرانقدری در زمینه تدریس به کودکان دارند به خاطر نظرات سودمندی که در راستای افزایش کیفیت کتاب دادند تشکر می‌کنم.

همچنین از آقایان: استاد بزرگ امیر باقری، هاملت تومانیان، امیر تشرفی، محمد نعمتی، محمدتقی ابراهیم‌زاده، رضا مهدی‌پور، حسین میرزایی، سید محمدسادات نجفی، فرهاد یاسینی و خانم‌ها: گلشن‌پور، آزاده دل و بهادری سپاسگزارم.

در ضمن از جناب آقای قاسم احمدزاده که نظارت و مدیریت بر مراحل چاپ کتاب را پذیرفتند، تشکر می‌کنم.

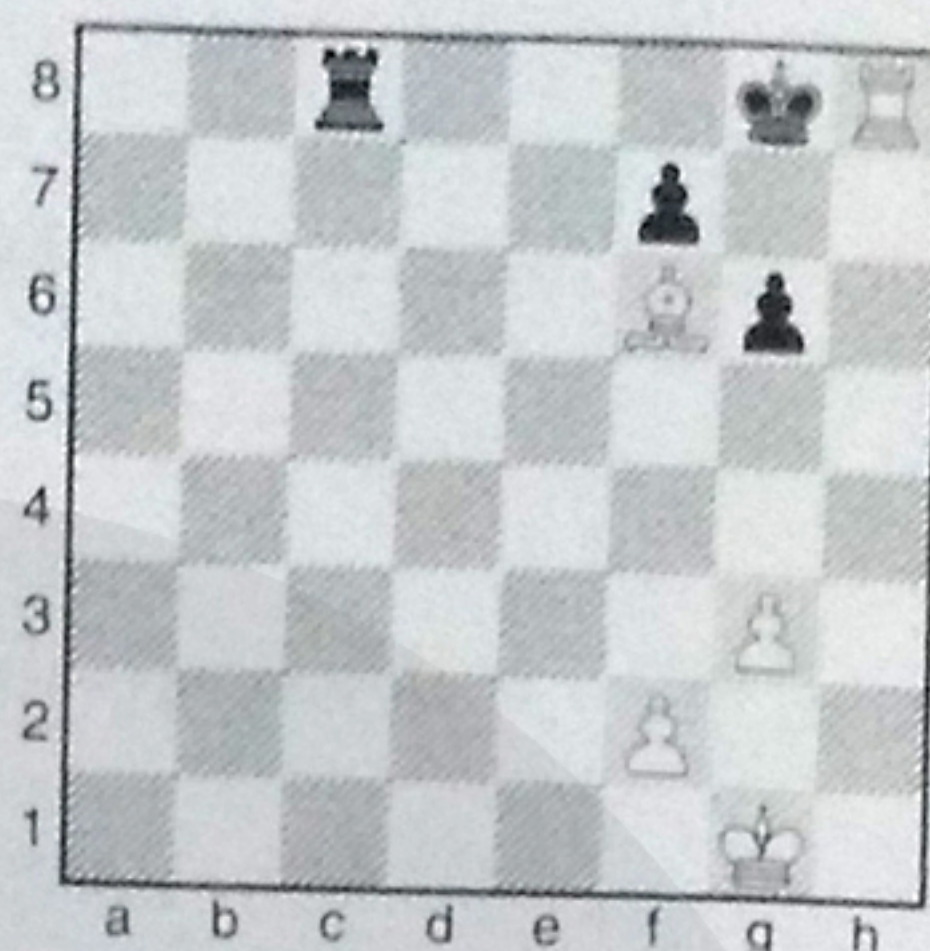
امیدوارم این تلاش در جهت توسعه شطرنج مفید واقع شده و مورد قبول مربیان و پیشکسوتان محترم شطرنج کشور قرار بگیرد.

در پایان از اساتید و پیشکسوتان شطرنج و خوانندگان گرامی تقاضا می‌کنم نظرات و پیشنهادات خود را به اینجانب اعلام نمایند.

سیامک آزادواری

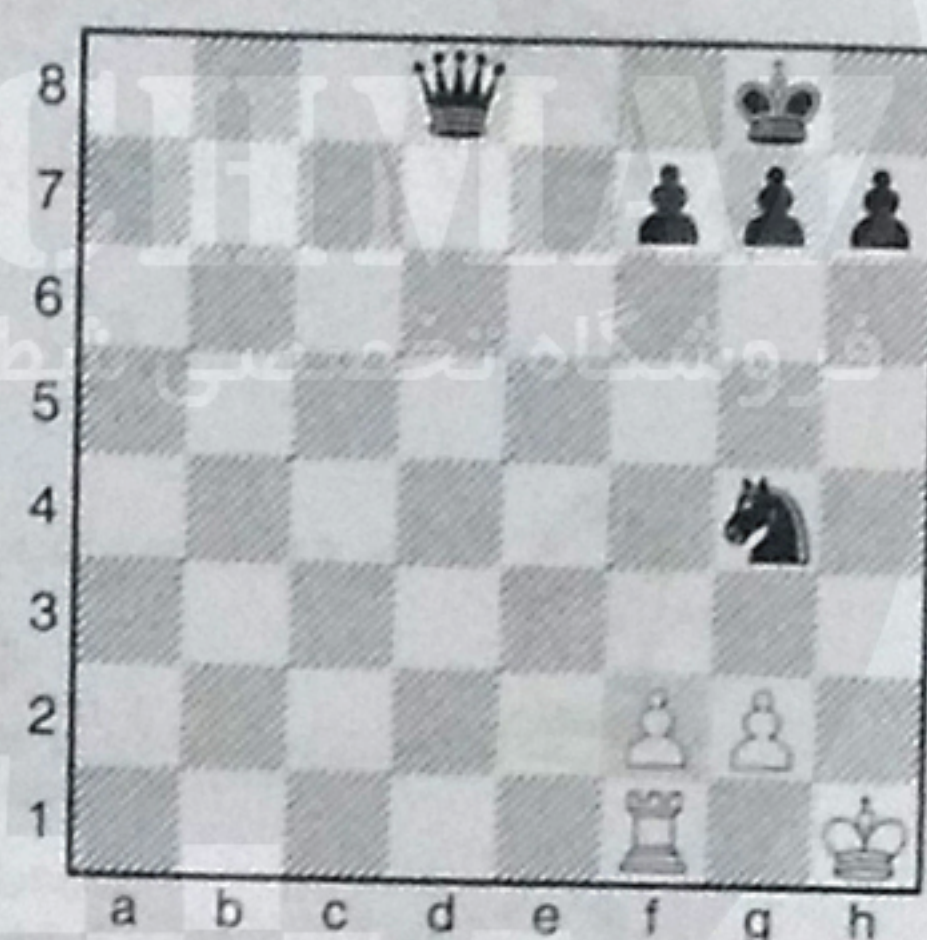
فروردین ۱۳۹۰

s.azadvari@gmail.com

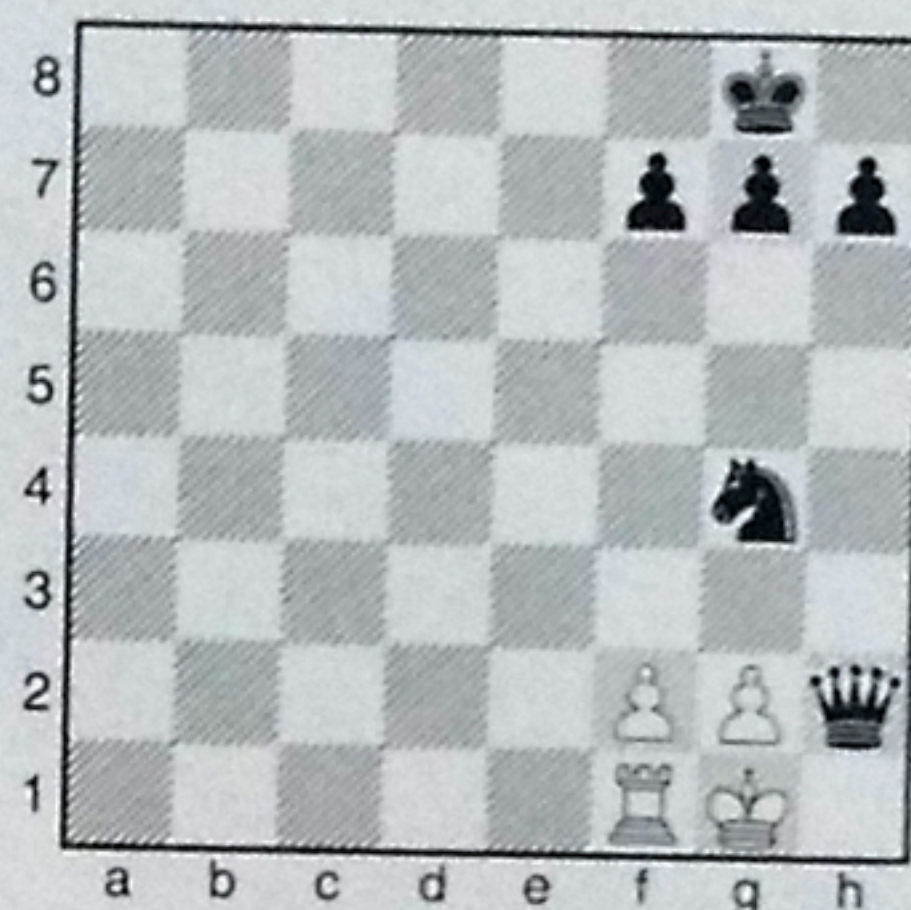
(۱۱)

در شکل ۱۲ نوبت حرکت با سیاه است.

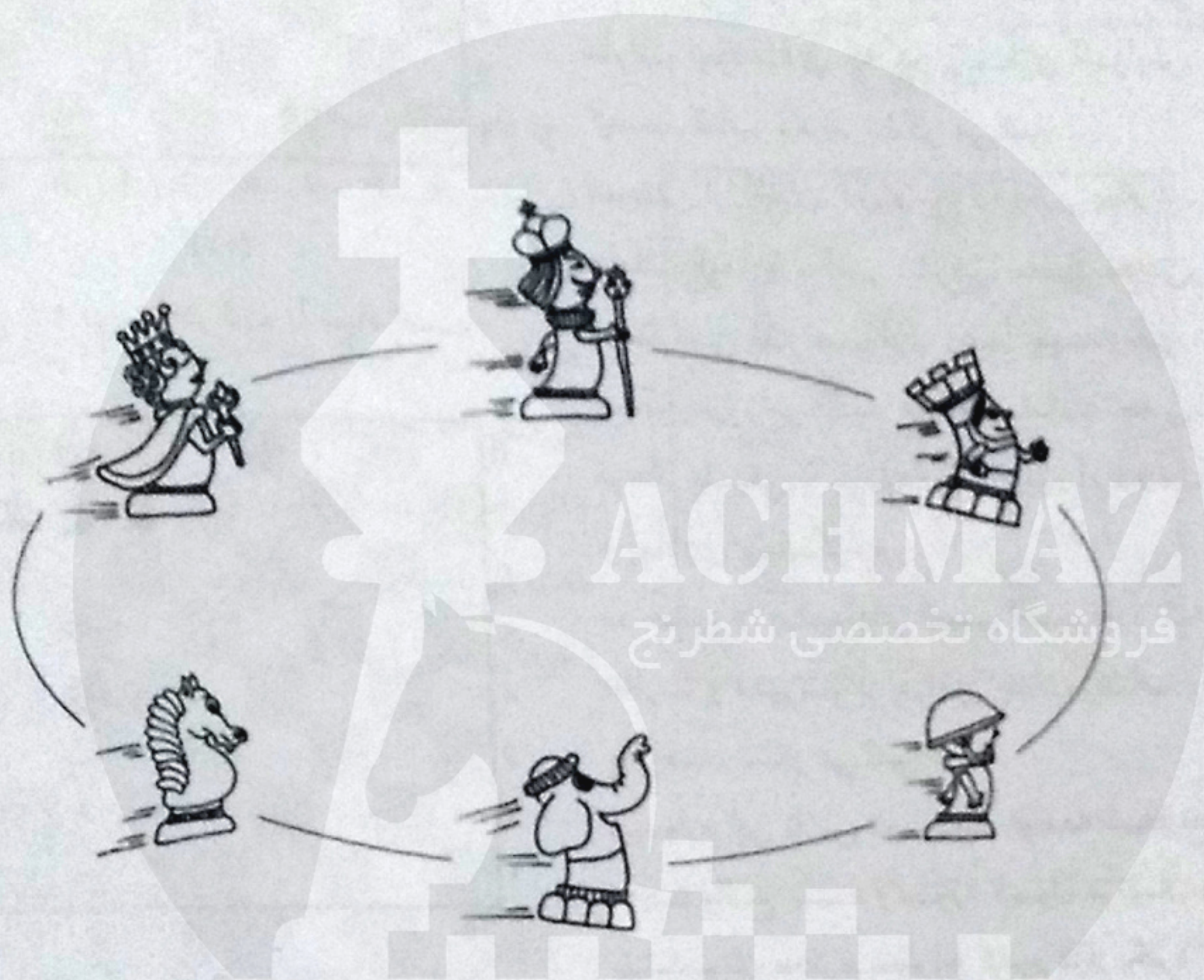

● (۱۲)

1... ♖h4+ 2. ♔g1 ♖h2#

(۱۳)

ACHMAZ

فروشگاه تخصصی شطرنج

WWW.ACHMAZSTORE.IR

یکی از عوامل بسیار مهم در پیشرفت شطرنج، تمرین‌های منظم و هدفمند است که باید متناسب با هر دوره، به صورت مرتب و روزانه انجام شود. این کتاب، با توجه به عدم وجود منبع مناسب برای تمرین گام به گام نوآموزان پس از سال‌ها تجربه در کلاس‌های مختلف برای دوره‌ی آمادگی اولیه و تنظیم شده است.

آموزش گام به گام شطرنج

از همین نویسنده منتشر شده است

ACHMAZ

فروشگاه تخصصی شطرنج

WWW.ACHMAZ.IR

انتشارات شباهنک

www.shabangbook.com

ISBN 978-600-130-018-9

9 786001 300189